

Αρχιμανδρίτου Σαράντη Σαράντου

Ἱερὸ "Τριήμερο"

Μέ αὐτὴν τὴν ὀνομασία χαρακτηρίζονται οἱ τρεῖς πρῶτες ἡμέρες τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Τρεῖς ἡμέρες ἀπόλυτης νηστείας, χωρὶς καθόλου φαγητό καὶ χωρὶς νερό (εἰ δυνατόν).

Ἐκπλήρωσις ἀπὸ πολὺ παλιά τόσο στοὺς ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς ὅσο καὶ στοὺς λοιποὺς Ὁρθοδόξους χριστιανούς γινόταν αὐτὸ τὸ προσκλητήριο: Νὰ ξεκινήσουν θεληματικὰ τὴν πνευματικὴ τους ἀδύναμη μ' αὐτὸν τὸν δυναμικὸ τρόπο, τὸ ἱερὸ Τριήμερο.

Μέσα σ' αὐτὲς τὶς τρεῖς ἡμέρες μὲ τὴ στέρξη τῆς τροφῆς αἰσθάνεται ἀναμφισβήτητα ὁ ἄνθρωπος σαφὴ ἀτονία. Ὁ σωματικὸς τόνος μετριάζεται, τὰ πόδια κόβονται, ἡ γλῶσσα ἀδυνατεῖ νὰ ὑπερλειουργεῖ. Τὸ αἰσθημα τῆς πείνας ἐντείνεται. Ἡ δίψα κορυφώνεται. Στενοχωρεῖται ἀκραῖα ἡ ἀνθρώπινη φύση. Γι' αὐτὸ προϋπόθεση γιὰ τὴν ἀσκηση αὐτὴ εἶναι ἡ ἐλεύθερη θέληση (ὄχι ἐξωτερικὴ πειθαναγκαστικὴ ἐπιβολή) καὶ ἡ εὐχή τοῦ πνευματικοῦ, δηλαδή ἡ χαρισματικὴ εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καί...μιά δευτέρη ἀπαραίτητη προϋπόθεση: Δέν πρέπει ὁ νηστεύων νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ κανένα θέμα λυπηρὸ ἢ συνταρακτικὸ. Δέν ἐπιτρέπεται νὰ ἀφήσει καμμιά ἀνθρωποκτόνο μέριμνα νὰ τὸν συγκλονίσει. Οἱ ἀκροβάτες δέν εἶναι δυνατό νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τίποτε ἄλλο κατὰ τὶς κρίσιμες στιγμὲς τῆς ἀκροβασίας τους, παρά μόνο μὲ τὸ πῶς θὰ τελειώσουν τὴ συγκεκριμένη ἀκροβασία τους. Ἔτσι καὶ ὁ χριστιανὸς πού "κάνει τριήμερο". Κάνει μιά πνευματικὴ ἀκροβασία. Ὅχι βέβαια ἐπικίνδυνη. Κανείς δέν ἀρρώστησε ἀπὸ τὴ νηστεία. (Οἱ γιατροὶ ἄλλωστε συνιστοῦν κατὰ καιροὺς διαστήματα ἀποτοξινώσεως). Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπτή καὶ ἀφθονη τὶς ἡμέρες αὐτές. Εἶναι πάντως μιά ὀριακὴ κατάσταση γιὰ τὸν ψυχοσωματικὸ ὀργανισμό. Ἄν, λοιπόν, ὁ νηστεύων δέν προσέξει καὶ ἀφεθεῖ σὲ ἔντονα λυπηρὲς ἢ παραχώδεις προκλήσεις, τότε καὶ ψυχικὰ δέν θὰ ὠφεληθεῖ, ἀλλὰ καὶ σωματικὰ θὰ καταρρεύσει.

Μιά παλιά λαϊκὴ παροιμία λέγει: "Σάν συλλογιέται ὁ παπᾶς τὸ Τριήμερο, μαύρη Τουρνὴ (Τυρινὴ) τοῦ πάει. Μ' ἄλλα λόγια: Λίγες μέρες πρὶν, δηλαδή τὴν Τυρινὴ ἐβδομάδα, ὅταν ὁ παπᾶς ἀναλογιζέται τὸ Τριήμερο πού ἔχει νὰ κάνει, μαύρη Τυρινὴ κάνει. Ἐχει δυσκολία τὸ τριήμερο. Ἐχει στένωσις. Ἐχει ...πένθος.

Ἔτσι ὅμως ἔρχεται ὁ ἄνθρωπος "εἰς ἑαυτὸν". Ἀρχίζει ἀμέσως, αὐτόματα θὰ λέγαμε, νὰ βλέπει τὸν ἑαυτὸ του ὑπαρξιακὰ καὶ πνευματικὰ ὅσο ποτέ ἄλλοτε. Πρέπει νὰ τὸ τονίσουμε αὐτό. Βλέπει ὁ χριστιανὸς τὶς ἐλλείψεις του, τὴν πνευματικὴ του φτώχεια, τὰ πάθη του, τὶς ἀδυναμίες του, τὴ γύμνια του ἀπὸ κάθε ἀρετῆ. Ξεπερνάει κάθε στενὴ ἡδικοστικὴ ἀξιολόγησις τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ περνάει μὲ ρεαλισμὸ στὴν ταπείνωσις. Βλέπει, ἴσως γιὰ

πρώτη φορά, κάθε φορά που κάνει τριήμερο τήν ξεραΐλα του, τό άμορφο χάος έντός του, τήν άβυσσο του "είναι" του. Ύστερά αρχίζει φυσικά νά οδηγείται στην ανάγκη νά έργασθεί πνευματικά για τήν άνοιχοδόμηση του πνευματικού άνθρώπου. Μά πίο πολύ αίσθάνεται τήν ανάγκη νά άφεθεί στό Σωτήρα Χριστό για νά τον ποδηγετήσει στά μυστικά και ύπέροχα Μυστήρια τής έν Χριστώ πνευματικής ζωής. Τό ίερό τριήμερο σέ συνδυασμό μέ τίς ίερές άκολουθίες αυτών των ήμερών περνάει πίο εύκολα άπ' ότι αρχικά φαίνεται.

Μέ αύτή τή γερή πνευματική βάση, τό ίερό Τριήμερο, προχωράει ένθουσιαστικά όλη ή Μ. Τεσσαρακοστή.

Γλυκύτατος καρπός όλων αυτών είναι ή μεγαλειώδης συναίσθηση τής λαμπροφόρου ήμέρας τής Άναστάσεως. Τό άναστάσιμο μυστικό θεοπανηγύρι μέσα στην όρθόδοξη καρδιά.